

Državni izpitni center

M 1 8 2 5 0 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Torek, 28. avgust 2018

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

UVODNA NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Zunanji ocenjevalec mora smiselno slediti navodilom za ocenjevanje, v katerih so zapisane moderirane rešitve za posamezen izpitni komplet.

Če kandidat poleg pravilne ugotovitve napiše še izključujočo, nepravilno trditev, se rešitev ovrednoti z 0 točkami.

Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni kandidatovi popravki se ovrednotijo z 0 točkami.

Če v navodilu piše, da naj se pravilna rešitev podčrta ali obkroži, se pri vrednotenju upošteva tudi druga vrsta njene oznake.

Slovenska zemljepisna imena in geografski pojmi morajo biti v celoti poimenovani pravilno.

Pri tujih poimenovanjih naselbinskih in nenaselbinskih zemljepisnih imenih se dopušča zamenjava ali izpustitev ene črke.

Pri vprašanjih višje ravni (pojasnite, analizirajte, ovrednotite) so v rešitvah navedeni le elementi. Za pravilno rešitev se upošteva, če kandidat uporabi vsaj en element v smiselni besedni zvezi.

IZPITNA POLA 1**Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ tundrsko rastlinstvo	
	1	♦ iglasti gozd	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	ena od: ♦ puščavsko / puščava ♦ polpuščavsko / polpuščava	
	1	♦ savansko rastlinstvo / savana	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ A	
	1	♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	2	ena od: ♦ Zaradi (dolgotrajnega) spiranja hranilnih snovi in humusa je horizont sivkast. ♦ Zaradi počasnega razkrajanja organske snovi je plast humusa tanka, zato prst ni temnejše barve / je svetlejše barve. ♦ Zaradi kopičenja / iluviacije (organskih snovi, Fe, Al) v B-horizontu je prst svetle / sive barve. ♦ Zaradi taljenja snega je izpiranje pospešeno. ♦ Zaradi močnejšega spiranja so prsti bolj kisle.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	mešani gozd: ♦ Zaradi bolj rodovitnih (rjavih) / kmetijsko bolj primernih prsti so velika območja (listopadnega, mešanega) gozda skrčili za kmetijske površine.	Za dve popolni pojasnitvi 2 točki, za eno pojasnitev ali dva opisa 1 točka.
		iglasti gozd: ♦ Zaradi kmetijsko manj primernih / manj rodovitnih / bolj kislih / spranih sivih prsti je naravno rastlinstvo (iglasti gozd) manj izkrčeno / je ohranjenega več naravnega rastlinstva.	

Svet 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	A, ena od: ♦ Osrednje nižavje ♦ Velike planjave ♦ Great Plains	
	1	B: ♦ Apalači	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ NE	
	1	♦ DA	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	2	dve od: ♦ odlaganje / akumuliranje materiala / puhlice ♦ dvigovanje rečnega dna / struge ♦ izgonska struga ♦ poletni monsun ♦ taljenje ledu / snega ♦ reka podre / uniči obrambni nasip ♦ struga ni dovolj poglobljena / očiščena ♦ nasipi niso dovolj visoki / stabilni	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	2	ena od: ♦ Ker je (Velika) kotlina / območje obdano z (visokim, mladim) gorovjem, se padavine zaustavijo ob gorski pregradi / je količina padavin na zavetni strani majhna (pod 250 mm) / ima sušno podnebje. ♦ Ker vlažni vetrovi (iznad Tihega oceana, Mehškega zaliva, Atlantskega oceana) trčijo ob reliefno pregrado (Severnoameriške Kordiljere, Obalno gorovje, Kaskadsko gorovje, Sierr Nevada), se na privetni strani izcedijo velike količine padavin / je notranjost sušna. ♦ Ker je vpliv oceana zaradi gorovja omejen, je temperaturna amplituda večja / so poletja vroča / so zime hladnejše. ♦ Zaradi višje nadmorske višine so temperature nižje.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	ena od: ♦ Zaradi premikanja / stikanja litosferskih (tektonskih) plošč se je površje nagubalo / je nastalo nagubano gorovje / se je površje dvignilo. ♦ Zaradi približevanja / vodoravnih pritiskov / podrivanja / subdukcije (Afriške in Evrazijske plošče) litosferskih plošč se je površje nagubalo.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Svet 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ Antarktika	
	1	ena od: ♦ raziskovanje ♦ ribištvo / ribolov ♦ turizem	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	2	Ime države ♦ Indija ♦ Izrael	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	♦ A	
	1	♦ C	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	2	dve od: ♦ poplavitvev kmetijskih površin / izguba obdelovalnih zemljišč ♦ več prenašalcev bolezni / povzročiteljev bolezni / insektov / parazitov ob stoječi vodi (več primerov malarije, bilharcije) ♦ izguba tropskega gozda (in njegovih virov) ♦ zadolževanje države / manj proračunskih sredstev (za potrebe prebivalstva) ♦ etnični spori ♦ sprememba mikrokline ♦ izguba habitatov / biotske raznovrstnosti	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	ena od: ♦ Zaradi velike odvisnosti od izvoza nafte se bo državni proračun zmanjševal. ♦ Izpad naftnih dohodkov bo zaviral gradnjo infrastrukture / naložbe v načrtovane projekte / razvoj drugih gospodarskih dejavnosti. ♦ Zaradi zmanjšanja naftnih zaslužkov bodo države potrebovale manj tujih delavcev / bodo tuji delavci čedalje manj zaželeni. ♦ Zaradi nestabilnih naftnih zaslužkov / svetovnega trenda preusmeritve na obnovljive vire energije si bodo države prizadevale razvejiti svoja gospodarstva.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Evropa 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	morje, ena od: ♦ Severno morje ♦ Atlantski ocean / Atlantik	
	1	ožina, ena od: ♦ Rokavski (preliv) ♦ Dovrska vrata ♦ La Manche ♦ Skagerrak ♦ Kanal	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	slika 6: ♦ B	
	1	slika 7: ♦ D	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	2	♦ N ♦ O ♦ N	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	♦ Comsko jezero	
	1	ena od: ♦ večja vlažnost zraka / večja količina padavin ♦ pogosta megla ♦ višje temperature pozimi ♦ oddajanje akumulirane toplote pozimi ♦ bolj blago podnebje / manjše temperaturne amplitude ♦ večja vetrovnost	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	2	ena od: ♦ Baltsko morje leži na višji geografski širini, zato je izhlapevanje manjše. ♦ Baltsko morje je hladnejše, zato je izhlapevanje manjše. ♦ Baltsko morje leži v zmerno toplem pasu, zato so temperature zraka nižje. ♦ Baltsko morje leži v zmerno toplem pasu, zato je izhlapevanje manjše.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka. Upoštevajo se tudi rešitve, ki se nanašajo na Sredozemsko morje.

Evropa 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ Avstrija	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	♦ Malta	Pravilne so tudi rešitve, ki smiselno opisujejo vzrok za nižji delež turizma v BDP v državi, označeni s številko 40 / Grčiji.
	1	ena od: ♦ manj možnosti za razvoj drugih dejavnosti / kmetijstva ... ♦ slabše razvite druge dejavnosti / industrija / kmetijstvo ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	Španija: ♦ E	
	1	Italija: ♦ A	
	1	Avstrija: ♦ C	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	1	♦ 3	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
	1	ena od: ♦ Cestni tovorni promet upada, ker je dražji. ♦ Cestni promet upada, ker bolj onesnažuje okolje. ♦ Promet selijo na železnice, ker želijo ohraniti naravno okolje / manj onesnaženega zraka / manj hrupa. ♦ Železniški promet je hitrejši / je bolj točen / manj onesnažuje / je bolj varen, zato delež cestnega prometa upada. ♦ Zaradi strožje okoljske zakonodaje bolj podpirajo železniški promet ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	2	ena od: ♦ Pomen gorskih prelazov upada, ker je cenejša / hitrejša gradnja predorov. ♦ Razvita tehnologija omogoča lažjo / cenejšo gradnjo predorov / viaduktov / mostov, zato pomen prelazov upada.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Skupno število točk IP 1: 50

IZPITNA POLA 2**Obča geografija – Geografija Slovenije****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ ekstenzivna	
	1	♦ specializirana	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ pogoždovanje	
	1	ena od: ♦ preprečuje hitro odtekanje vode ♦ uravnava kroženje vode ♦ zadržuje (padavinsko) vodo ♦ zmanjšuje učinke poplav ♦ zmanjšuje učinke suše ♦ večja kakovost (pitne) vode	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ B	
	1	♦ E	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ gozd / tropski (deževni) gozd	
	1	ena od: ♦ požigalništvo ♦ s požiganjem dreves (gozda) ♦ s krčenjem gozda (gozdnih površin) ♦ z izsekavanjem gozda	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	1	<p>pojasnitev, ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi dviga povprečne temperature / globalnega segrevanja ozračja / višjih temperatur / manjše količine padavin / pomanjkanja padavin / neenakomerne razporeditve padavin so pogostejše suše. ♦ Zaradi pogostejših poplav / erozije tal se prst odnaša. ♦ Uničenje pridelka zaradi pogostejših ekstremnih vremenskih pojavov (pozeba, žled, toča, suša ...) ♦ Zaradi velikih temperaturnih nihanj nastajajo neurja / toča / pozeba / močni vetrovi / nalivi. ♦ Zaradi dviga morske gladine prihaja do poplavljanja / zmanjševanja kmetijskih površin. 	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
	1	<p>opis, ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ namakanje kmetijskih površin ♦ gradnja namakalnih sistemov / akumulacijskih jezer ♦ izsuševanje kmetijskih površin ♦ zaščita kulturnih rastlin pred točo / pozebo ♦ gradnja nasipov / utrjevanje obale / utrjevanje rečnih bregov ♦ upoštevanje pokrajinskih značilnosti pri kmetovanju ♦ prilagajanje kmetijstva (kmetijskih panog, kulturnih rastlin, oblik, načina obdelave) pokrajinskim značilnostim 	
Skupaj	2		

Slovenija 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ B	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ relief	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ 850 do 910 mm	Pravilne so vse vrednosti med navedenima.
	1	♦ Radenci	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ B ♦ C ♦ D 	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	ena od: ♦ Pod vplivom visokega zračnega tlaka / anticiklona / Azorskega anticiklona je vreme jasno / suho / lepo / sončno / brez oblakov. ♦ Pod vplivom visokega zračnega tlaka / anticiklona / Azorskega anticiklona so visoke temperature / je vroče / je nad 30 °C. ♦ Ker prihajajo zračne gmote iz subtropskega pasu / z juga / jugozahoda, so temperature visoke / je vroče / je nad 30 °C.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	2	ena od: ♦ Zaradi visokih temperatur / suše je izhlapevanje močno. ♦ Večina padavin / dežja pade v obliki nalivov / neviht / ploh, zato voda hitro odteče. ♦ Rastlinstvo je v najbujnejši rasti, zato porabi veliko vode.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ Kanalska dolina	
	1	ena od: ♦ dvojezični napisi ♦ raba slovenskega jezika ♦ radijski program v slovenskem jeziku ♦ časopis v slovenskem jeziku / Primorski dnevnik ♦ televizijske oddaje v slovenskem jeziku ♦ izobraževanje v slovenskem jeziku / dvojezično šolanje (vrtec, šola) ♦ Slovensko gledališče ♦ Slovenski raziskovalni inštitut ♦ slovenska kulturna društva ♦ slovenska športna društva ♦ slovenska gospodarska društva / Slovensko deželno gospodarsko združenje ♦ slovenska politična društva (stranka) / Slovenska skupnost ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	♦ 4–6 ‰	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ zdomec	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ zniževanje rodnosti ♦ podaljševanje pričakovanega trajanja življenja ♦ manjše priseljevanje ♦ odseljevanje mladih ♦ napredek v medicini ♦ nizek / negativni naravni prirastek ... 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi gospodarske krize se je število izseljenih povečalo. ♦ Zaradi nezaposlovanja / neodpiranja delovnih mest / propadanja podjetij / nezmožnosti napredovanja doma se poveča izseljevanje v tujino. ♦ Ljudje se izseljujejo, ker iščejo v tujini možnost izobraževanja / delovna mesta / višje plače / možnost napredovanja / višji življenjski standard. ♦ Ker izobraženi mladi ne dobijo zaposlitve v Sloveniji / dobijo zaposlitev na nižje plačanih delovnih mestih / ni doveznosti za njihove inovacije, poiščejo poklicne možnosti v tujini ... 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi velikih potreb po nekvalificirani delovni sili / hitrega razvoja (težke) industrije / razvoja železarstva se je priseljevala delovna sila od drugod (iz bivših republik Jugoslavije). ♦ Zaradi množičnega priseljevanja delavcev od drugod (iz republik bivše Jugoslavije) se je manjšal delež Slovencev / se je povečal delež neslovenskega prebivalstva. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija – pokrajine 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ A: Pokljuka	
	1	♦ B: Logarska dolina	
Skupaj	2		

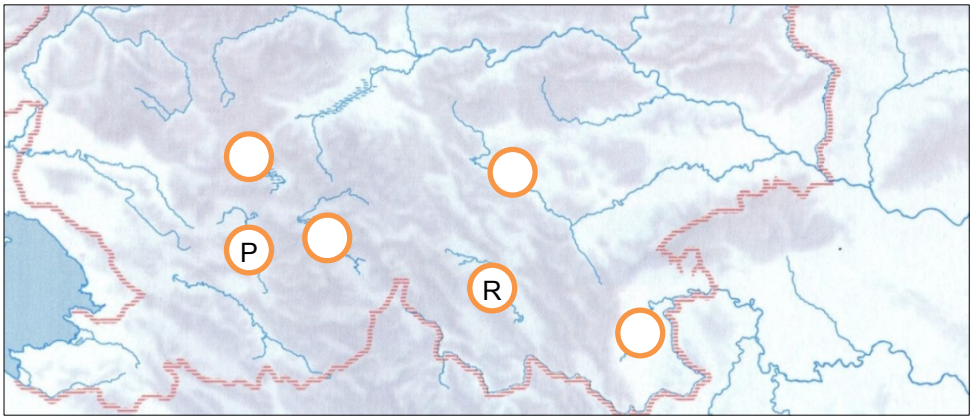
Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ poplave / hudourniške poplave ♦ (zemeljski) plazovi ♦ podori 	Sprejemljiva rešitev je tudi "usad".

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	♦ DA	
	1	♦ NE	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	vrsta jezera, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ ledeniško ♦ kraško ♦ krniško ♦ ledeniško-kraško ♦ erozijsko ♦ vglobljeno 	
	1	način napajanja, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ dež / dežne padavine ♦ sneg / snežne padavine ♦ padavine ♦ taljenje snega ♦ podzemni dotok 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Planinski stanovi / pastirska bivališča popestrijo turistično ponudbo. ♦ Zaradi preurejanja planinskih stanov v počitniška bivališča se povečujejo prenočitvene zmogljivosti / izboljša prometna dostopnost. ♦ Izdelava sira / mlečnih izdelkov / lokalna tradicija / lokalna kultura / prireditve / avtentična kulturna pokrajina povečuje turistično privlačnost (privablja turiste, povečuje obisk). ♦ Planšarije in z njimi povezane dejavnosti so oblika okolju prijaznega turizma. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija – pokrajine 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	2	♦ 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	1	♦ Suha krajina	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	1	♦ udor / zrušitev jamskega stropa	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
26	1	♦ slika 10	
	1	ena od: ♦ Metlika leži na vzhodu Dinarskokraških pokrajin, zato ima manjšo letno količino padavin. ♦ Metlika ima več padavin poleti / subkontinentalni padavinski režim, ker leži bolj na vzhodu Dinarskokraških pokrajin. ♦ Babno polje leži na zahodu Dinarskokraških pokrajin, zato ima višjo letno količino padavin. ♦ Babno polje ima več padavin jeseni / submediteranski padavinski režim, ker leži na zahodu Dinarskokraških pokrajin / bližje morju.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
27	1	♦ A	
	1	♦ C	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
28	2	dve od: ♦ Zaradi avtocestne povezave prebivalci lahko dnevno hitro pridejo do kraja zaposlitve / izobraževanja. ♦ Zaradi dobre prometne povezanosti lahko prebivalci živijo zunaj večjih mest. ♦ Zaradi dobre prometne povezanosti je hitrejša / boljša dostopnost do središčnih naselij (višja oskrba). ♦ Gospodarske dejavnosti ob avtocesti zagotavljajo delovna mesta / boljšo oskrbo. ♦ Zaradi avtocestne povezave se v pokrajini razvijajo gospodarske dejavnosti (poslovne, trgovske), ki omogočajo zaposlitev / boljšo oskrbo / privabljajo naložbe. ♦ Zaradi avtoceste se zmanjša število zastojev na regionalnih / stranskih cestah. ♦ Zaradi večje dostopnosti se razvije turizem / kraj postane turistično prepoznan / se poveča dohodek od turizma / se poveča število turistov ...	Za dve popolni pojasnitvi 2 točki, za eno pojasnitev ali dva opisa 1 točka.

Skupno število točk IP 2: 50